

Redacțiunea, Administrațiunea
și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul
Inuului Nr. 30.
Prisescor în francos și pe primărie.
Măsură de măsură.
Birourile de vânzare:
Brașov, piața mare, Târgul
Inuului Nr. 30.
Inserează mai primărie în Viena
E. Mann, Eisenstein & Vogler (Oto
Kast), H. Schickel, Alois Bernoldi, M.
Duka, A. Oppelt, J. Donnersberg; în
Budapesta: A. V. Goldberger, Eck-
stein Bernat; în Frankfurt: G. L.
Damba; în Hamburg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o soră
armonioasă pe o coloană 8 or. și
60 or. timbru pentru o publica-
re. Publicării mai dese după
țară și înviază.
Reclame pe pagina a III-a o
soră 10 or. v. n. s. 80 bați.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 25)

„Gazeta” este în să-careți
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fr., pe șase luni
6 fr., pe trei luni 3 fr.
N-rii de Duminecă 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 5 franci.
Se prezintă la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la ad. colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
a administrațiune, piața mare,
Târgul Inuului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fr., pe șase
luni 5 fr., pe trei luni 2 fr. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fr., pe 6 luni 6 fr., pe trei luni
3 fr. Unu exemplar 8 or. v. n.
s. 15 bați. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 135.—Anul LVI

Brașov, Duminecă, 20 Iunie (2 Iulie)

1893.

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Iulie 1893 st. v.
se deschide nou abonament,
la care invităm pe toți amicii și
sprijinitorii foștii noastre.

Prețul abonamentului

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 12 fl.
pe șase luni 6 fl.
pe trei luni 3 fl.

Pentru România și străinătate:
pe un an 40 franci
pe șase luni 20 ”
pe trei luni 10 ”

**Abonamente la numerele cu data
de Duminecă:**

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 2 fl.
pe șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate:
pe un an 8 franci
pe șase luni 4 ”

Abonarea se poate face mai ușor
prin **mandate postale.**
Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei”.

Ce așteptă poporul dela con- ducătorii săi!

Brașov, 19 Iunie v.

În fața prigonirilor și asupri-
rilor, ce pe di ce merge sunt
totu mai mari și mai înăsprite,
poporul român așteptă adă dela
conducătorii săi sfat și sprijin,
așteptă ca ei să-i dea mână de
ajutor.

Nu poate fi așteptare, dorință
și pretensiune mai dreaptă și mai
firască decât acesta.

Poporul român, întotdeauna
brav, leal și muncitor, gata
a-și jertfi avere și sânge pentru
binele obștesc al patriei sale,
se întreabă cu îngrijire, că ore
sôrtea lui să fiă ca să totu suferă
pe nedrept, ca mereu să se vedă

împiedecatu în mersul desvol-
tării sale, ca dela puternicii Ńilei
să nu mai întâmpine pe tôte că-
rările decât urgă, ură și duș-
măniă în contra limbei și a na-
ționalității sale, ca să se ducă o
viață amară, urgentă și umilită,
tocmai într’unu timp, când idea
de libertate și de egală îndreptă-
țire stăpănesc în așa mare mă-
sură spiritele tuturor popórelor
Europei luminate?

Și decă nu este scris în stele
ca poporul român dintre Tisa
și Carpați să cadă pradă patimei
ôrbe, care a cuprinsu pe stăpâni-
torii săi în aceste clipite, ce tre-
buie să se întemple, cum trebuie
să lucreze și să se pórte elu, ca
să-și croiescă între marginile ace-
tui imperiu o soră mai bună, o
posiția mai demnă și mai res-
pectată?

Este în dreptu fiă-care Român
a-și pune această întrebare, dér
este cu deosebire în dreptu omul
din popor ca în vremurile aceste
grave și primejdióse aștepte dela
fruntașii și conducătorii națiunei
o îndreptare bună, fapte înțelepte
și energice în apărarea și înăin-
țarea binelui comunu național,
este în dreptu să-i vedă puindă
umérulu și luptându cu bărbăția
în fruntea poporului pentru liber-
tatea și drepturile lui.

Fruntașii și conducătorii popo-
rului la rândulu lor, trebuie să-și
dea sēja, decă, în nisce impre-
jurări, când i se impune acestui
brav popor o luptă de răsă
atât de înversunată, au făcutu și
facu destul datorie lor și aș-
teptărilor juste, ce le pune po-
porul întrînșii, ori nu?

Oră încătrău privim, vedem
o mulțime de rele încuibate în
sinul nostru prin negligența ori
chiar vina noastră, vedem posi-
țiuni pierdute, pagube și neajun-
sur mari pricinuite prin neînțe-
legerile și certele dintre noi ev-
dem nenumerate slăbiciuni, in-

vidii și ambițiuni personale, cari
ne împiedecă în lucrarea noastră
de apărare și ne facu cu nepu-
tință de a desfășura o rezistență
puternică pentru drepturile noastre
încălcate.

Datu și-au sēja frunțașii și
conducătorii poporului nostru de
aceea, că de undeisvorescu aceste
miserii, cari ne îngreună lupta
și ne amenință cu perire în fața
dușmanului? Gânditu-s’au ei cu
destulă seriozitate cum și pe ce
cale să stêrpescă relele încuibate în
sinul nostru, ca să putem ajunge
la acea întărare și consolidare in-
terioară, de care n’am avut nici-
odată așa mare lipsă ca tocmai
acuma?

Se voru fi gânditu unii, alții,
înșe nu. Acestora, cari trăsescu
mai multu împinși de valuri, fără
a avé consciința tare despre da-
toria și chiamarea lor, le spu-
nem, că isvorul tuturor neajun-
surilor, de cari suferim înăun-
turalu cetății noastre, este *nesincer-
tatea* — a dice una și a face alta,
a te da și a te făli ca Român și
naționalistu bun și a sevêrși apoi,
fiă pe față, fiă pe ascunsu, fapte
neromânești, nedemne și păgubi-
tore pentru națiune, pentru țaria
și unirea ei.

Și de acestu mare păcatu se
facu vinovați totu căți în marea
noastră causă națională, unde este
vorba de binele obștesc al tu-
toror, se conduc de patimi mici;
de acestu păcatu de mórte națio-
nală se facu vinovați totu căți u-
tându și de datoria, ce o au cătră
obștea românească, se înalță pe ei,
cu poftele și interesele lor vre-
melnice, mai pre susu de intere-
sele mari generale ale națiunei și
mai bine riscă a le sacrifica pe
aceste, decât a se stăpâni și ab-
nega.

În momente grave, cum sunt
acele, ce le străbatem, trebuie înșe
să dispară tôte patimile și unel-
tirile slabe dintre noi. Unu sin-

guru cugetu trebuie să unescă pe
totu luptătorii pentru drepturile
poporului, cugetulu bărbătesc și
cinstit, de a ajuta causei națio-
nale și de a se abnega pentru
salvarea ei. Dinăntea acestui scopu
mărețu trebuie să se dea înderetu
tôte patimile și preocupăniunile
personale și să facă locu lucrării
seriose, înțelepte și desinteresate
puse numai și numai în servi-
ciulu causei naționale.

Eatã ce așteptă și este în
dreptu să aștepte adă poporul ro-
mân dela frunțașii și conducê-
torii săi.

Prigonirile. Góna în contra Româ-
nilor e totu mai turbatã. Pentru tipã-
rirea și răspândirea *Replicei* studenților
universitari români din Austro-Ungaria
au și fostu citați la procesu de presã în
Clușiu, la 26 Iulie n. c., dnii Drd.
Aurelu *Popoviciu* din Gratz, Nic. *Romanu*
comptabilu în Bistrița și Eugen *Brote*,
proprietaru în Sibiu.

— Stăpâni Ńilei nu se mulțimesc acum
numai cu Românii „cãputași”, oi voru
să găsescă cu ori-ce pretu „agitatori” și
între țerani români. *Doșu Ionu a lui*
Todoru din Valea-bradu este acusatã
pentru „ațigare la ură în contra Maghiari-
lor”, pentru că ar fi disu printre pa-
har: „Să trăiescă Românii! Jos cu Ma-
gharii, căci și așa în ourëndu fi vomu
prăpădi! Trebuie omorâți, ca să nu rămâ-
niot de sēmênță!” etc. Deși martorii au do-
vedit, că badea Doșu beuse mult rachiu, și
deși elu nu-și aduce aminte să fi disu
acele vorbe, totuși e trasu în judeoatã
și citatu pe ziua de 10 Iulie n. la pro-
cesu în Bradu.

— Despre revoltătorea vërșare de
sânge dela Soârșóra aflãm, că au fostu
împușcați pe la spate șapte păstori ro-
mâni, cari păziau vitele în munte. Pã-
zitorii de pădure unguri nãvãlirã în timp
de noapte asupra lor ca să le ia vitele,
sub cuvêntu, că pășunarea e opritã. Pã-
stori înșe se împotrivrã și de aci con-
fictulu. Foile maghiare mîntesc, când
sustinu, că Românii s’ar fi rësvrãtitã asu-
pra Ungurilor.

FOILETONULU „GAZ TRANS.”

Unu norocosu — nefericitu.

(Copiã de pe naturã.)

Se mai pôte și una ca asta, ca
cine-va norocosu fiindu să fie to-
tuși nefericitu? Nu ți-ar veni a
crede, și totuși e așa, după cum,
bunule cetitoru, te vei convinge
din cele următore.

În partea cea mai mănósã a
vãii Someșului mare din Ardealu
stã comuna *Stejerișu*, chiar în mij-
loculu unui șes frumosu și rodi-
toru, adãpatu de rifulu Someșu și
de-o vãlcioã, ce vine despre medã-
nopte, din partea Cibleșului. Cãtu
e din comunã și pãnã ’n Someșu
nu ți-se mai saturã ochii privindu
bogatele daruri ale naturei; bucate
de totu soiulu, fênate alese, ici
coala câte unu micu lacu cu rațe
și gâsce sëlbatice. Hotarulu întregu
e unu covor din cele mai minu-
nate.

Din comunã spre medã-nopte

se înalță unu micu deluțu — *Dê-
lulu viiloru*, — bogatu în róde bune
și felurite. Dealulu viiloru merge
crescêndu spre munte, acoperit
de tufe deosebite, ér dela unu locu
e acoperit de păduri de stejari.
Pôte de aci a și venit numele
comunei *Stejerișu*.

Streinii, cari trecu p’aci, toți
dicu cu unu glas, că locitorii
Stejerișului sunt din cei mai no-
rocoși locitori ai pãmêntului. Și
cu dreptu cuvêntu, căci norocosu
e dorã omul, care-i pus de Dum-
neđu sfântulu pe unu câmpu ro-
ditoru, unde cu muncă puțină,
adunã ródã multã.

Și hotarul acesta frumosu și
mare adă mai totu e alu miciloru
proprietari, Români și Unguri, și
sêptemâna tótã, de Lunu dimi-
neța pãnã Sãmbãtã sêra, tótã e a lor,
numai Dumineca au de-a o cinsti
lui Dumneđu sfântulu, ca să le
dea sănătate în ôse și minte ’n
capu.

Acu-sã patru-deci și atãtia de

anī, când în urma rêsmirței, se
facu slobodia țeraniloru din lan-
țurile domnilor de pãmêntu. Nu
era atunci în comuna *Stejerișu* nici
unu om în stare bună, ca *Ionu*
Lungulu. Scãpase dela domni cu o
sôrte de 32 jugere de pãmêntu și
ținea vite ca nime pe valea So-
meșului. Boini lui erau ca cei să-
sesc, caii lui jurai că-să de cei
unguresci, de pe pustã; apoi avea
turmã de oi ca Bãrsanii și porci
mulți și grași ca Armenii. Casa
lui era aședatã chiar în fruntea
pieței, ca se scitți, *Stejerișulu* e o
comunã mare, unde se ținu câte-va
têrguri pe anu și în fiã-care sêp-
têmãnã o di de măruriã, — este
dêrã unu opidũ *Stejerișulu* și chiar în
fruntea pieței era casa lui *Ionu*
Lungulu, cea mai frumosã în acele
vremi.

Și avea *Ionu Lungulu* trei
odrasle dela nevasta lui: douê fete
și unu fecioru, pe care-si puse
gândulu sã-lu facu domnu. Numele
lui era *Ioanũ*, dér spre desmierdare

li diceau *Nuțu*. Scia badea *Ioanũ*
că pe *Nuțu* domnu nu-lu pôte face
pãnã nu l’a învăța carte. Deci îlu tri-
mise la școle și-lu ținu la învățã-
turã patru ani încheiați.

Acum era *Nuțu* junisãnu și
spuse tatãlu sãu, că tôte învățã-
turile le-a gätatũ. Amũ pôte trăi
dupã învățaturã, s’a pune mai în-
tãiu dascãlu, apoi peste câți-va
ani va încãpã notarãșu, ori popã,
și atunci cineva mai fi ca elu?

Cine era acum mai fericitũ, de-
cãtu badea *Ioanũ*? Cu cheltuelile
pe la școlu a gätatũ, fetele-i suntũ
de mãritatũ, ér feciorulu în ajunulu
de a se face domnu? Puteai prinde
iepuru cu badea *Ioanũ*, așa mergea
de voiosũ, așa spunea la toți ve-
cinii de cu voiã bună, că *Nuțulu*
a gätatũ școlele și că acum se face
dascãlu, apoi peste câți-va ani no-
tarãșu, ori popã.

Elũ credea adecã totu cei
spunea *Nuțulu*. Nu scia, că scum-
pulu lui copilũ n’a gätatũ tôte
școlele, ci că de dragulu fetelorũ

Manifestația studenților universitari din Bucuresci.

Foile române de dincolo publică următoarele telegrame, ce le-a trimis comitetul studenților universitari la adresele următoare:

D-lui Dr. Ioan Rațiu, președintele comitetului național.

Sibiu, Transilvania.

Darea în judecată, ce se prepară comitetului național, a mișcat adânc pe studenții universitari din Bucuresci, cari întruniți în seara de 10 Iunie, cu durere au luat cunoștință de acestă nouă ațut de persecuție și nedreptate, ce se face Românilor subjugăți; au vădit din nou, cum Maghiarii sunt dușmanii declarai ai limbei și naționalității noastre, lovind fătış dreptatea și umanitatea și desprețuind principiile elementare ale libertății. Față de aceste prigoni sistematice, studenții români, și cu ei totă ce e cultă și demnă, se apropie mai multă de voi și vă stringă mână cu iubire și căldură. În noua luptă ce vi-s'a declarat, suntem alături cu toții; procesul ce vi se întentă e ală tuturor Românilor. Mergeți înainte cu curaj și demnitate și fiți încredințați, că isbânda se apropie.

Comitetul studenților universitari.

D-lui Aurel Popoviciu, președintele comitetului de redacție a Replicei,

în Graz.

Știrea, că comitetul de redacție ală „Replicei“ va fi dată în judecată, a întristat adânc pe toți studenții români adunați în ședința din 10 (22) Iunie a. c. și au vădit cu durere, că la adevărurile zdrobitoare ale „Replicei“, că la strigătul de protestare și nemulțumire, ce se aude de pe fiă care pagină a ei, dreptă răspuns, cavalerii și generoșii Maghiarii, cari înainte Europei se laudă, că sunt pătruși de iubirea adevărului și a libertății, au venit să vă dea dreptate prin faptul, că vă vor da judecătii! Procesul intenționat, precum și ultimele persecuțiuni ale conducătorilor români, sunt dovada cea mai palpabilă, că am avută cu toții dreptă și datoriă, când am arătat Europei, că la răsăritul ei, acum la finea vécului ală 19-lea, există ună nemă neadaptabilă curențelor de adevărată civilizație și umanitate, care călcând în picioare și răpind dreptarile naturale ale unui popor întreg, împedă în acelaș timp dezvoltarea și progresul general. Voi, fraților, în fața nelegăturilor ce vi se prepară, aveți curajul și bărbăția de până acum cu voi e totă suflarea românească și totă sufletul nobil și cult. Europe, ca și până acum, sigură

se va pronunța în favorul vostru, căci când lupta se dă între libertate și despotism, e ceva firesc și de datoare fiă-cărui, să ia partea libertății și luminiei.

În cătă ne privesc, fiți încredințați, că acum, ca și totdeauna, suntem cu sufletul neînțetată între voi.

Procesul vostru, fiind procesul libertății, este totdeodată și procesul tuturor.

Români jui și bătrâni se și stringă rëndurile și luptând în unire, isbânda va fi mai curând de cum o gândim noi.

Iuainte cu toții!

Primiți o fratăescă strigare de mână.

Comitetul studenților universitari.

Diareloră din Europa s'a adresată următorea telegramă:

Studenții români universitari denunță lumea civilisată nouă atentată săvârșită de Maghiarii în contra Românilor de peste munț, prin darea în judecată a studenților autori ai Replicei, a întregului comitet național român, precum și prin neumană purtare față de Dr. Lucaeu.

Comitetul studenților universitari.

Redacției diarului „Narodnie Noviny“ din Turoț Șt. Marton, Ungaria.

Studenții români universitari din Bucuresci, exprimă cele mai mari mulțumiri ilustrilor advocați slovaci Mudroni, Ianovici, Dula, Stefanovici, Dérer, Iaroslav, Mihich, Fajner, Daxner, cari au promis să ia apărarea comitetului național român din Sibiu dată în judecată, pentru-că a prezentată Maiestății Sale împăratului Austro-Ungariei memoriulă românească. Darea în judecată a comitetului, călcând în picioare tôte drepturile naturale și constituționale ale unui popor întreg, nu se putea să nu deștepe indignarea fraților noștri în suferințe; astfel suntem siguri, că apărarea noastră va fi plină de tătă energia și cultura, inspirate de sentimentulă revoltat ală dreptului și umanității. Unirea va face taria.

Comitetul studenților universitari.

Ună protestă ală Ligei.

Biroul Comitetului centrală executiv ală Ligei, a trimisă congresului Felibriloră din Montpellier, următorea telegramă:

D-lui Roque Ferrier, președintele Felibrigului Latină Montpellier.

Liga culturală a celor 12 milioane având în sînulă se cu inimile pe cei mai marcanți bărbați ai României, fără deosebire de partide politice, are durerea a denunța odată mai multă lumea civili-

sate și în specială fraților din sudul Francei, Românilor frumoșei Provence, representați de Felibrigulă latină, situația intolerabilă, pe care guvernul unguresc continuă a face, agravând-o încă celor 4 milioane de Români ai Transilvaniei și Ungariei.

Toți aceia, cari revindică pentru poporul română dreptulă saoru, recunoscă de legile existente, de a vorbi limba loră, de a se servi de ea în școlă și biserică, înainte justiției, suntă aruncați în închisori destinate asasiniloră, ca în tristele timpuri ale închisiei.

Astăzi deși de Români suntă dați în judecată, ceea ce va să dăscă, destinați a fi încarceți, condamnați sub inculpațiunea de înaltă trădare, fiindcă au îndrăznit a presenta anii din urmă o petiție împăratului la Viena, cerândă umilă justiție, egală pentru Români ca și pentru tôte cele-âlalte naționalități ale imperiului.

În numele umanității, ală sîngelui generos și nobil, care circulă în vinele vōstre, ca în ale noastre, uniți vocea vōstră cu cea a unei națiuni de frați, pentru a condama conduita unui guvernă, care vrea să facă, prin forță brutală și tortură, Unguri din cele 4 milioane de Români din Transilvania. Să facă Europa civilisată să se audă desaprobarea, să-i dăscă guvernului din Pesta, că elă nu pōte nepepedisti să facă, ca să mōră prin fōme în prinsorile sale d-rulă Lucaeu și cei cari, ca elă, n'au altă crimă, de cătă a fi cerută dreptulă de a rămâne Români.

Liga din Bucuresci, multă acusată de irredentism, nu cere de cătă dreptate pentru frații săi, pe cari sorta i-a pusă sub stăpânire străină. Suntem în dreptă de-a denunța pe aceia, cari vor să suprimă națiunea română; dorim, ca revenind la sentințele mai bune, guvernulă unguresc să înțelgă, că viitorulă Ungariei ca și celă ală României atrână de la pacea și de la armonia, pe care le vor să restabili între Unguri și Români, două națiuni insule eterogene în mijloculă oceanului slavo-german, cari nu potă trăi de cătă, decă ele își dau mână.

V. A. Urechii, președinte. I. Lupulescu, secretar.

Esamene la sate.

Protopopiatulă T.-Sărvadului, Iunie 1893.

Din partea Comitetului Despărțământului XVI. (Sălăgeană) ală Asociațiunei Transilvane, am fostă alesă de membru în comisiunea școlastică, spre a petrece cu atențiune mersulă învățământului populară din tractulă protopopesc ală T.-Sărvadului.

În acestă calitate și ca visitoră de școlă, alesă din partea On. preoșimă tractuale, în cursulă unei trecute am luată parte mai la tôte esamenele din

acestă tractă protopopesc, în câte-va locuri, unde nu am putută fi de față, mi-am căștigată informațiunile de lipsă dela factorii competenți.

Esperiențele căștigăte cu acestă ocașiune, am onōre a-le espune în următorelă:

Raportă despre rezultatulă esameneloră de primă-veřă și a stărei școliloră din tractulă protopop. ală T.-Sărvadului, — în Diecesa Gherlei — pe an. școl. 1892/3.

1.) Sudurău, comună mestecată, cu 234 suflete gr. cat., 298 alte confes. Edificiulă școlară destulă de bună, dăr cam strimț. Învătătorulă d-lă Traiană Tămașă, prep. abs., funcționeză numai din acestă ană. Esamenulă s'a ținută la 7 Maiu cu 18 prunci, 16 fete, — din cei peste 40 obligați. Răspunsuri bune din studiile propuse. Șci scrie și ceti 20 inși. Planulă de învățământă s'a observat. Lucrulă de mână, desemnulă și pomăritulă nu s'au propus. Decă tēnerulă învățatoră se va ocupa de școlă cu acelaș zel și în viitoră, promite rezultate mulțamitōre pe calea instrucțiunei populare.

2.) Sēuca, comună mestecată, cu 557 suflete gr. cat., 140 de alte confes. Școlă coreșpunđătoare, e însă cam scundă și cu ferestri mici. Învătător: d-lă Ioană Nichita, neaprobată și fără cursă preparadială. Esamenulă s'a ținută la 10 Maiu cu 15 băeți, 13 copile, — din 55 elevi, căți au frecuată școlă regulat. Obligați, împreună cu cei de repetițiune, au fostă de toți 115. Șci scrie și ceti toți căți erau de față la esamenulă, ce a reușit îndestulitor. Lucrulă de mână, desemnulă și pomăritulă nu s'a propus. Planulă de învățământă s'a observat. Din comună suntă duși la școlă mai înalte 3.

3.) Silvaș, comună românească cu 260 suflete gr. cat. și căți-va Evrei. Școlă nouă, nu e însă destulă de ridicată și are ferestri prea mici. Învătătorulă Georgiu Radu, fără preparandă și altă cualificațiune superiōră, e diligentă în implinirea oficiului său. Examenulă s'a ținută la 11 Maiu a. m. cu 23 prunci, 7 fete, — din 41 obligați. Șci scrie și ceti 22. Din studiile propuse, elevi au răspunsă bine. Planulă de învățământă a fostă observat. Lucrulă de mână, desemnulă și pomăritulă nu s'au propus. La școlă mai înalte suntă duși 3.

4.) Cean (Filială Silvașului), cu 190 suflete gr. cat., cățiva Svabi și Evrei. Școlă coreșpunđătoare. Învătătoră Pavelă Buciumariș, fără preparațiunii mai înalte. Din cei 38 obligați, în 11 Maiu d. a. au dată examenulă 12 băeți și 6 fete. Șci scrie și ceti 8. Afară de Religione și cetire, din alte studii progresă fōrte slabă, său chiar nimica.

5.) Kōrōs (Filială Sudurălui), comună mestecată, cu 170 suflete gr. cat. 290 alte confes. Cēști din urmă prepo-

s'ar rupe dela învățatură. Elă credea că în patru ani Nuțulă atăta popotă de carte a învățat, ca altulă în 10-12 ani

Destulă, că Nuțu era celă mai învățat fecioră din Stejeriș, scria cărți la feciori în cătane, cănta în biserică și juca în joculă fecioriloră, de-ți era mai mare dragulă se-lă veđi. Afară de aceea, nefindă mâncat de lucru și arșu de sōre, era frumosă ca o iconă, — atunci numai li mijiau mustăciōrele.

Colo cătră tōmnă, într'o Duminecă, đise Nuțu cătră tatălă se: tată, mâne prindemă caii la căruță și mergemă amēdoi până la domnulă protopopă, să-mi deă ună locă de dascălă.

— Mergemă dragulă tatii, mergemă mâne desă de diminēță, șci eu cum se merge la domu. . .

A două đe desă de diminēță a prinsă badea Ioană caii la căruță, a pusă de-a îndemână căți-va saci de grău, mai ună cașă doi și hi! la drumă!

Domnulă protopopă era ună omă de trébă, trăită totă între poporă, șcia tôte gândurile lui.

Cum veđu că-i întră în curte o căruță încărcată cu saci, ér pe ladă ună omă mai bētrână și unulă tineră cu înfățișare diecescă îndată ghici, că aceia-să peșitori, vină la ceva rugare. . . Deci le eși înainte până în privoră, strigă ună argată să-i apere de căni și se le deă ajutoră a deshăma caii, apoi îi poști în sus.

Decă veniră streinii în casă, îi întrebă domnulă protopopă, de unde suntă și ce dorescă dela dumniului? Ér tinerulă răspuns, roșindu-se până după urechi, că ei suntă din Stejeriș, că bētrănu-i e tată și se chiamă Ioană Lungulă, ér pe elă îl chiamă totă Ioană, dăr fiindă că-i tineră, îi điceau și Nuțu Lungulă; apoi mai spune, că au venită la d-lă protopopă să se capete ună locă de dascălă, că uite, a învățată trei clase normale.

— Așa, d-le Măria ta! adause bătrânulă, trei glasuri a învățat feciorulă meu, ér eu din ce mi-a dată bunulă Dumneđeu, încă amă adusă la Măria sa! . . .

* * *

De când e lumea lume ună omă învățată ca dascălulă din Fundătură, încă nu s'a zēmislit. E ună fecioră tineră, înaltă, subțire, albă, îmbrăcată cu ciōreci de pānură albă, cu șinōre vinete, și căputulă celă sură încă-i potrivită cu șinōre vinete, totă mereu îlă veđi trāgēndă dintr'o pipă cu țeve lungă, lungă, de nu pōte ajunge cu mână la pipă, să o cuprindă.

În biserică căntă fōrte tare, mai tare decâtă toți diecii bisericiei. Dreptă că nu tocmai nimeresce glasurile, ca diaculă celă bētrānă, dăr e tineră, s'a deda—fără glasulă lui plătesce mult. Tōte fetele din Fundătură se topescă de dragulă lui, ér feciorii l'ar șodomi să potă, dăr nu cutēză, e omă învățată. . . La pomene-i

totă lângă popa, la nunți totă în fruntea mesei, ér la joc? totă la elă e vātafulă joculă.

Nu-i dascălă ca Nuțu Lungulă cătă ține împrejūrimea aceea. Apoi se vorbesce, că atăta-i de învățat, cătă în scurtă vreme, numai să scape de cătāniă, se face ori popă, ori notarăș. Trebuie însă să stee ca dascălă până va trece peste anii cătāniei, că p'acele vremi dascălū erau scutiți de cătāniă.

* * *

Maresvonă e în satulă Stejeriș. Toți vorbescă numai de Nuțu, de feciorulă lui Ioană Lungu, care-i dascălulă celă mai învățată din Fundatură. Și cum se nu vorbescă despre elă, când numai acum, după Rusalii, a venită din Fundatură însurată; a luată o fată frumoșă și îmbrăcată ca o dōmnă, i-a dată șocru-so căruță cu cai, cară cu patru boi de cei domnesci și 20 de oi cu miei.

Toți vorbescă cu șială despre elă, despre celă mai învățată dasc-

deréză și în avere. Școlă corespunzătoare. Ca învățător a funcționat Demetriu Filimonu, fără calificare superioară. Examenul s'a ținut la 14 Mai d. a. cu 15 băieți, 7 fete din cei 45 obligați. Pruncii vorbesc mai numai ungeresce, cu toate acestea, din studiile propuse, au dat răspunsuri frumoase în limba română. Daună, că învățătorul e foarte bețiv, din care cauză va fi silit să părăsească stațiunea. Sciu celi 18, scrisori la examenul au fost 8.

6.) Pirnă, comună mestecată în mare preponderanță cu alte confes. Gr. cat. 421, Refor. 1080 și Evrei 159 suflete. Edificiul școlar necorespunzător; se fac preparative pentru edificarea unei școle noi. Aici a început să se desvolte spiritul românesc numai de când e preot d-lu Ștefan Cucu, care lucră cu un zel laudabil întru deșteptarea poporului prin faptă și cuvânt. Progresul vădit în școlă corespunde preocupărilor sale de a avea totu deuna buni învățatori. D-lu Eliă Petruanu, actualul învățător, cu esamenul de calificare, deși numai în acest an și-a ocupat această stațiune, în 15 Mai a. m. a dat un esamen frumos cu cei 20 băieți și 16 fete; în specie din aritmetică și cantă a obținut un progres, ce poate servi de model. Valoarea sporului făcută și în celelalte studii cu elevii săi, se potențiază prin împrejurarea, că toți școlarii, deși vorbesc numai pe ungeresce, au dat răspunsuri clare în o limbă curată românească. Daună, că împrejurări familiare îl rechiază erași acasă în districtul Năsăudului. Din cei 55 obligați, au umblat regulat 42. Școlă de pomărită nu este, măcar că aici ar fi foarte de lipsă; cu lucrul de mână și cu desemenul asemenea nu s'a deprins. Planul de învățământ s'a observat. La scoli super. 1. Ca premii la examenul a dat d-lu preot local câțiva bani de argint pentru 4 elevi.

7.) Sărvăleș (filia Pirnului), comună mică românească, cu 194 suf. gr. cat. și câțiva Evrei. Școlă slabă. Docentele Ștef. Ardeleanu, fără calificare superioară, a dat examenul în 15 Mai d. a. cu 12 băieți și 6 fete, cari au umblat regulat; obligați însă erau 15 băieți și 13 fete. Din Religione, cetire și calculată au răspuns bine, alte studii nu s'au propus. Scrisori de esamen 5.

8.) Boianul mare, comună românească cu 459 suflete gr. cat., câțiva Evrei și posesori streini, situată în marginea tractului spre amâd, între deluri pado-rose, cu un popor, care e cel mai neglijat în ale instrucțiunii. Edificiul școlar: o casă veche, scundă și nesănătoasă. Învățătorul Aureliă Modî, preparand cu un an și fără altă calificare superioară, de 12 ani ocupă această stațiune aleasă și dispus fiind numai interimal.

sub care răstempu nu se pote lauda nici cu un elev eșit de sub mâna sa, care se scie cel, scrie și calcula.

În 16 Mai a. m., când am intrat la esamen, o privești deprimată mi-s'a prezentat, vădându pe cei 19 băieți și 9 fete, ca prinși cu smăcul de pre la vite și capre, ca să țină esamenul, — cu un profil de altmintea frumos, cum sunt copii de Români, der nepălăși, nepeptăși, nu sciau nici sta, nici sed în băncile pironite pe pocumbi. Cu esamenul ușor s'a isprăvit; vre-o șese copii au sciatu ceva din Religione și cetire, der din alte studii, nici aștia, nici alții, absolut nimic. Asemenea nici o scrisore dela elevi. Învățătorul are descris un program de propunere cine scie de câți ani, și corege anul în frunte, și-l pune înainte. Atâtă e totă isprava.

În întregu tractul acesta e cea mai neglijată școlă, despre care, mai în anii trecuți s'au făcut raporte oficiose din partea medicului cercual și a inspectorului reg. la Comisiunea comitatensă, ca despre un oib de murdărie și oea mai crasă neglijență în instrucțiune, er Veneratul Ordinariotă diecesană, în fie-care an primese informațiuni oficiose despre adevărata stare a lucrului, cum afirmă D-lu Director al școlii; cu toate acestea, omul acela e tolerat a schingui această comună, ținendu în întunecă o generațiune întregă. Dintre cei peste 90 elevi obligați la școlă, un învățător consențios ar pute crece o mulțime în fa-care an, carl avendu instrucțiune de lipsă, ar deveni membri folositori biserică și națiunei.

9.) Păgaia (fil. Boianului), o comună mică românească, cu 114 suflete gr. cat. Școlă e corespunzătoare. Învățătorul Petru Popă, nu are nici o calificare superioară. Examenul s'a ținut la 16 Mai d. a. cu 16 băieți și 12 fete, dintre 33 obligați. Afară de aritmetică, din care au făcut prea puțin progres, răspunsurile elevilor din celelalte studii au fost îndestulătoare. Sciu scrie și celi 12. Învățătorul e aici numai de un an.

10.) Pătălușa, o comună care până în anii 1860 a fost curată românească; pe atunci însă au inundat o „Alfeidianii“, încât așt abia numeră 129 suf. gr. cat., er Unguri, calvin și rom. cat. sunt peste 3000. Școlă primitivă. Învățătorul Georgiu Romanu, un bătrân emerit, fără nici o calificare super. Din 12 băieți și 14 fete obligați la școlă în 18 Mai au dat esamen slăbuți 3 băieți, 7 fete.

11.) T. Sărvadu, comună mestecată, cu 773 suf. gr. cat. și 340 Ref. Are școlă foarte bună, provădită cu toate recheșitele de lipsă. Învățătorul D-lu Alecsandru Popă, calificat. Examenul s'a ținut la 18 Mai d. a. cu 15 băieți și 14 fete din 60, câți au umblat regulat.

Obligați au fost de toți peste 90 elevi cu cei de repetiție. Sciu scrie și celi mai toți, câți au făcut esamenul; din studiile propuse au răspuns toți elevii bine. E mirare însă, că abia jumătate școlarii, din câți au frecuat școlă peste an, erau de față la esamen, deși a fost în ziua de sărbătoare. Planul de învățământ s'a observat atât în privința studiilor, cât și în ce privește estensiunea materiei propuse. Lucrul de mână și pomăritul nu s'au practisat.

(Va urma.)

Dela unu plugarū românū din America.

Cetitorilor noștri le este cunoscutu numele plugarului nostru bănățean Ioanū Manciu, care de mai multu timp petrece în America. El e din comuna Petrilova, în comitatul Caraș-Severinului; a învățat numai câțiva ani la școlă din sat și apoi a prins la cornele plugului. Mai târziu a intrat, ca lucrător, în fabrica de fier dela Reșița-montană, unde a petrecut 12 ani. Cu cunoștințele câștigate aci, în primăvera anului 1890, a plecat în America, fiind atunci în vârstă de 32 ani. Etă acum, ce ne scrie din America fratele nostru Ioanū Manciu:

East Chicago, 6 Iunie 1898. *)

Domnule Redactor! Mai mult frați Români de prin Banat și Ardeal, sciind că eu, ca Românu, mă afl aci în patria lui Columbus, m'au rugat să descriu mai pe larg, cum e și aicea clima și cum merge cu economia? Se caută ceva plugăritul, s'eu nu, și cum e pămentul: este s'esu bun pentru bucate, s'eu e muntos? Și ce gândesc ei: putere-ară străbate până aci în America dintr'onorați domni și frați plugari și numai cu limba românească, și neciind altă măsura, decât numai plugăritul? s'eu putere-ară căpeta de muncit pe la atari fabrici de aicea, ca diuși, și cum se plătesc unu lucrător cu ziua? etc. etc.

De aceea vină a mă adresa cătră multu onorata persună a D-tale, rugându-te cu căldură, ca să public aceste puține rânduri în onoratele colone ale diarului d-tale „Gazeta Transilvaniei“, după cum urmăză:

Toți frații plugari români se nu se lase a fi duși în rătăcire de atari Nemți s'eu Unguri, cari îi îndemna să și vendă puțimica moșia, ce o au dela strămoșii săi

*) Scrisoarea, adresată curat numai în limba română, a sosit aci în 20 Iunie, va se dăca în timpu 20 de zile. — Red.

și se vină aicea în patria lui Columbus, că această patriă nouă ar fi mai bună ca cea veche; — s'eu se și zalogescă moșia pe la atari bănci de credit și se scotă bani să aibă de călătorie, pe cum face Ungurii și Nemții și Slovaci.

Cine crede la astfel de vorbe, amart se înșelă, pe cum s'a înșelat și „Hungerii“, după cum îi numesc Americanii, că ei așa le dicu la Unguri: Hungeri, — și cum s'orți înșelat multu dintre Nemți și Slovaci.

Dacă cineva dintre frații noștri Români plugari și-ar lua curajul și ar veni aci, aeluia nu i-ar merge altfel, ci tot așa ca și la Unguri și la Slovaci, că multe batjocuri trebuie să suferă Ungurii și Slovaci din partea naționilor, venite aci de pe totu rotogolul pământului, cari aci apoi se numesc Americani.

Celu ce face această călătorie lungă, petrece multe suferințe pe oceanul Atlantic, fiind mai multu morbos, că stomacul lui pe ocean nu primese nici bucate, nici apă, c'unu cuvântu nimic. Acea persună trebuie să se țină mai multu cu puterea, până ce trece apa la uscat. După ce a ajuns aci, nu pote începe de loc la lucru, pentrucă-i foarte slab și la multu li-se umflă picioarele de olima de aci și nu se desumflă; cel puțin patru săptămâni îi trebuie, până ce vine în puterea, ce a avut mai înainte.

Pe lângă toate acestea suferințe, a mai spesat și o mulțime de bani. Cel puțin îi trebuie unu omu, numai pentru călătorie, 200 fl. Apoi mai trebuie să aibă și în busunar cel puțin 50 fl., ca să aibă pentru de trăit, până ce ar căpeta de lucru; — că cu mare greu pote să capete de lucru aicea o persună, care vine acum din Europa și nu scie limba englesă, că sunt aicea cu sutele de mii, cari umblă fără de lucru. Sciu unii bine să vorbească limba englesă și cu greu pot să capete de lucru, fiindcă s'eu prea multu omeni. Corabia în totă ziua aduce cu miile din toate țările acestei lumi.

Și cei ce ar veni aicea, ar trebui să aibă pe cineva cunoscut, care să le ese înainte la gară, ca să-i conducă în atare odaie, ca să nu umble pe strade cu cuferele în mână, că le merge foarte rău. Apoi iute să le schimbe și portul celu național românesc, pe cum fac și Hungerii și Slovaci.

Că Hungerii și Slovaci așa fac, când vine cineva dintre ai lor din Europa, că-lu așteptă la gară, îl conduce într'o odaie și iute îi trage oismele cele ungeresce cu călcăiul înalt și cu ciocul lungu ascuțit. După ce i-a scoos oismele din picioare, iute îl desbracă de roculu celu cu bumbi mari, ca la Țiganii, er altă îi trage nădragii cei strimți, și

călu din Fundatură, despre Nuțu Lungu. Care cum se întâlnește cu badea Ioanū, cu tatălui lui Nuțu, îl întreabă mai de una, de alta, mai că ce face domnișorul Nuțu câtă drestre a căpătat, mai merge în Fundatură, ori că rămâne la ei în Stejeriș? Er badea Ioanū e vesel, poți prinde iepuri cu el, de voiosu ce este; la toți răspunde cu bucurie, că Nuțu lui s'a insurat bine, că i-a adusu o noră frumoasă și bogată și că nu-l mai lasă să bată cele „țeri“ (că Fundatura e cale de o di dela Stejeriș), — mai bine îl pune aci dascălu și notarăș. Omenii se orucesc de așa răspuns. La toți le pare bine, că ei voru ave dascălu și notarăș pe feciorul badii Ioanū.

Așa s'a și întâmplat. Nuțu Lungu rămase dascălu în Stejeriș și domnul solgăbiru il puse și notarăș. După unu an de zile se mulțami de dascăli și rămase numai notarăș. „Nici nu pote învinge cu două slujbe grele și gin-

gașe, cum sunt dascălia și notarăș!“ așa dicea badea Ioanū și omenii din sat diceau ca și el.

Trecuță an la mijloc. Badea Ioanū și lelea Flöre sunt sub glia verde, undenime nu-i mai vede. Nuțu nu se mai numese așa, nici Ioanū, ci Iános, er din Lungu s'a făcutu Hossu; el așt și Hoszu Iános, notarăș vechiu. Are o ciurdă de copii, toți goli, toți rău crescuți, er dōmna-i mai lipsită decât multe sătene de rând. În casa lui din Stejeriș e prăpăstie; moșia, pentru care tată-so, și moșu-s'o, și strămoșu-s'o purtase jugul greu al iobăgiei, și care i-o lăsase întregă întreguță, așt și aceea e în mâna jidanului; boi nu mai are, nici el nu-și aduce bine aminte de când vacile nu-lu împung; oile nu-i fac valū, stupii nu-lu întepă; două dērlōge de cai slabi și hămisiți îi sunt totă averea, fără cari n'ar pute notarăși și pe cari îi ține mai mult cu nutrețu din căpătat.

Și ore ce-lu aduse la starea de așt? Cum a putut el omu cu slujbă, bine plătit, în loc să adaugă ceva, să și prăpădescă și ceea ce a moștenit dela părinți?

Nu-i minune mare, o să vedeți din cele următoare, cari sunt adevărul gol.

Nuțu Lungu a apucat pe toate căile greșite, cari pe ori și cine-lu duc numai la prăpastia, de unde o reintorcere norocōsă numai cu greu se pote, ceea ce însă lui nui s'a întemplat.

Mai întâiu și întâiu de toate el a fost băiat răsătat: dragul mamii, puiul tatii.

Apoi la școlă a învățat, n'a învățat, numai cât și-a plătit urechia.

A mințit pe tată-s'o, că el a gătat școlile, pe când într'a-devăr abia le începuse. Dacă s'a pus dascălu, în loc să învețe singur trebile dascălesce, la cari nu se pricepea, s'a pus după ștren-

gării, după tală golă, după beutura, pipă ș. a.

Mai adaugeți la acestea, că s'a insurat prea de tineru și ast-feliu a ajuns la avere căștigată de alții, la drestre, când scia numai prada și agonisi câte ceva.

Der mai mari greșele se încuibar în el după aceea: lăsa dascălia, în care în câțva ani, se dedase cătră amarul lui se dedase— și prinse notărașia, la care nu se pricepea de loc. E dreptu, că în câțva ani își căpăta praca recerută, der în acelu timp căpăta praca și în alte lucruri costisitoare și la ruina ducătoare. Umblându desu la oraș, se învăț cu trairul orașenescu, cu costul birtășilor; bucatele pregătite de muerea lui începura a nu-i mai plăcé, cămeșile cusute de ea a nu-i fi destul de frumoșe, er ea însăși, nevasta, îi se părea prea prostă pentru unu domnu ca el, pentru domnul notarăș.

De aci urmară pricină, gâlceve.

chiar și cei cu ismenele cele largi, trebuie să și-le lapede.

Atunci unul le ia toate la oaltă în brațe grămadă, uniforma ungară în-țreagă, și le duc și le lapadă în banjaci sau în tafe. Când vine înapoi, iute îl pune pe un șoaun și-l tunde scurt până în piele, cum se tundă Americanii. După ce-i tunsu, îi rade mustețele, pe urmă îl îmbracă în uniformă americană. Chiar și cureaua de peste burta trebuie s'o delățureze și-i pune hozentragheri la nădragi cu tricolorul american.

După ce l'au îmbrăcat cu nădragi, roată, călțun și pălărie, și când pleacă pe stradă la preumblare, trebuie singur să creadă, că e englez sau American.

Și pentru ce trebuie să lapede, Ungarii și ismenele cele ungurești? — Pentru că stăpâna, sau găzdarita, nu voese niciodată într-un chipt să le spele, pentru că când le spală și le pune pe sfâră să usuce, îndată se stringă copiii de Englezi și încep a da cu pietri în ismenele ungurești. Chiar și în găzdarit, Ungurii nu voiesc să le spele. Acelu Ungur trebuie să și cumpere ismene americane.

Apoi cine poate sta bun, că oare nu li-ar merge așa și fraților noștri plugari cu costumul lor național românesc, fiind că acest costum nu se mai vede la alte popore pe rotogolul pământului, decât numai la noi Români?

Economia aici în Statele-unite americane nu-i, pentru că aici e locul mai multă muntos. În acești munți sunt o mulțime de oare de cărbuni și de rudă de fier, și în fiă care comună sunt două sau trei fabrici de totu felulu, er în orașe sunt și cu sutele.

Aici economii se ocupă mai multă cu marha; cu vaci și porci, și cu găini pentru ouată. Economul are oște 20—30 de vaci și vinde laptele, untul și ouele. Cu acestea se susțin, dără o să muncă pământul, puțin de totu se vede. Bucoatele tote vinu aici în Statele unite din Sud-America; sunt aduse de o mulțime de societăți, cari își au calea ferată a lor de aici până în Sud-America. Și aceste societăți își lucră moșiile mai multă cu sclavi, adevă cu rob, sau cu omeni cumpărați cu bani. Partea cea mai mare sunt omeni negri, de prin Africa.

Despre climă, e adevărată, că această nu e ca la Europa. Aici așa-i de tare aerul, de nici prin odăi nu poți să umbli desculț, fără ciorapi în picioare. De multe ori e așa de cald, de nu poți să mergi pe stradă fără de căldură; apoi într-un moment se schimbă, de nu poți să pestest de frig, — trebuie să i-ai rocul cel de iernă, chiar să fii în postul Sântului Petru. De aici se

poate vedea, că e clima mai multă seltică și în totu momentulu se schimbă.

Cei ce vinu din Europa, sau din Asia, sau din Africa, sau din Australia aici la lucru, nu se caută să soie toți măestrii, ci să fii tari, ca să potă lucra cele lucruri forte grele, cari tote se petrecu totu prin mâinile acelora, cari nu sciu măestria, ci muncosu numai ca țileri.

Aici în mai multe state ale Americii se află Polaci, cari au fost și în România și de mai multă an au venit aici în America. Avându aici case, acuma le vându și se'ntorc în România, cam colo pe la Moldova, nu departe de Iași. Că ei spunu, că mai bună pământ și țără de trăit ca în România nu-i aici în America, și traiulă vieții e mai lesne în România, ca aici.

Apoi oare nu ar face și frații plugari cu multă mai bine, de ar trecu în România, unde ca Români adevărați ar pute să și afie cu multă mai iute viitorul, decât aite națiuni străine? — Să se lase de a veni aici în America, unde-să totu felulu de adunătur de omeni; decât nu o mai potă duce frații plugari în Ungaria de răulu și greutățile, ce-i apasă, să trecă mai bine în România, că acolo se află totdeuna acasă și nu trebuie să speseze cu sutele pentru călătoria. Decă află alți streini, că e bine în România, de ce se nu află și noi, ca Români adevărați? De ce străinii să mergă în România, er noi în America? Mai bine să vină ei aici în patria lui Columbus și să mergu noi acolo, că mergem la de-ai noștri!

Aici în America ai să te lupți cu totu felulu de națiuni de pe totu rotogolul pământului. Aici sunt Englezi, Franțuzi, Belgieni, Portugezi, Olandezi, Spanioli, Italiani, Nemți, Irlandezi (Americani li dicu Haerest), Ruși, Litvani din Rusia, Velei din Anglia, apoi Sveți, Norvegieni. Din Asia: Turci, Chinez; din Australia: Velei; din Africa: Arabi, și alte multe neamuri, afără de Jidani, cari din tote părțile sunt veniți aici. Apoi Unguri, Slovaci, Croați, Serbi, Polei și alții. Aceste națiuni le află mai în fiă-care comună aici în Statele-Unite.

Eu de când mi-să aici au trecut trei ani și am totu întrebătu pe mai mulți, cari au umblătu prin mai multe state ale Americii, der nimeni nu mi-a pututu spune, că ar fi mai aflată unde-va alți Români veniți aici, ca lucratori, afără de noi trei, cari ne aflăm aici în East-Chicago, anume: eu subscrisul Ionu Manciu, un frate al meu mai tineru George Manciu și d-lu Stefulescu Iosif din Transilvania, din comuna Săcărâmbu, în comitatul Hunedorei. Acesta, lucrându erăși mai multă an a

venitū aici după noi, fără ca să mă întrebă, ca să-i descoperu cum merge aici.

Celu ce ar voi să facă această călătoria, acela numai cu limba română nu potă străbate, decât nu va soi limba franceză, sau nemțesă, sau cea slavă. Cu aceste limbi, de va soi una, potă străbate aici, altfel nu.

Să nu credă cineva, când aude sau otește de America, că această ar fi o țără așa de frumoasă, ca cum e numele ei. Cine ar credea, amar s'ar înșela.

Ce plată are un țiuășu aici, apoi etă: în unele State are pe țiu 1 dolar și 10 centime, în altele are 1 dolar și 40 centime. Aici în Indiania are 1 dolar și 50 cent. și așa din ce mergu mai departe înlăuntru, cu ceva mai multă se plătesce, der e și scumpătate mai mare. În California se plătesce 2 dollari pe țiu la țiuășu. Aceea e în fundul Americii. De-acolo începe Oceanul pacific și-i gata cu pământul. Din New-York până acolo se plătesce pe trenu 60 de dollari, adevă cam cătră 150 fl. în bani austro-ungari.

Acum cetescă domni și frații plugari aceste rânduri și se voru convinge de patria lui Columbus.

Ionu Manciu.

SCRILE ȚILEI.

— 19 Iunie.

Disolvarea parlamentului maghiar. Făia ungară „Nagy-Váradi” din Oradea-mare aduce următoarea știre, ce i se trimite din Budapesta: În cercurile politice hotărâtoare se vorbesce cu multă serioșitate, că dieta actuală se va disolva în Ianuarie 1894 și se vor pune la cale noue alegeri. Se credea, că proiectele bisericești politice vor fi luate dela ordinea țilei. Miniștrii Csaky și Szilágyi își voru da dimisia. Nou ministru președinte va fi Széll Kálmán, er Weckerle, probabil, că va rămăne ministru de finanțe.

Trăsnetu într'o biserică. Ni-se scrie din jurulu Reghinului: Sămbăta în 24 Iunie n. o., pe la 8 oare sēra, de-odată s'a lasat asupra comunei Hodocu o ploioacă. Nu se aștepta nimeni la vre-o primejdia, când deodată se aude o detunătură puternică. Omenii, spăriați, nu șoiau, ce s'a întâmplat. Locuitorii, cari erau aprupe de biserică, se pomeniră, că amesosu, er vitele, cari venind dela câmpu treceau pe dinaintea bisericii române gr. or., cadu deodată jos. Spaima era mare, când de-odată se observă eșind fum din biserică. Trăsnetul a isbit în turnu, pe care l'a găurit în 4 locuri. Apoi a intrat în biserică și la iconostad a făcutu mari pagube. A resturnat la pământu icone, er auritura multora a negri'o. Paguba se ură peste 1000 fl. Spre noroc biserică a fost asigurată. Mare noroc a avut clopotarul, care numai cu câteva minute înainte părăsise turnulu.

—x—

Ocnarii din M. Uiora. Cetitorilor noștri le este cunoscută vitregitatea, cu care sunt tractați, din partea mai marilor, țetii muncitori dela ocele de sare din Mureșu-Uiora, între cari partea cea mai mare sunt Români. La cererea ocnarilor, s'a trimisu în fața locului un comisar ministerial, cu care însă ocnarii n'au răsău multămiș, fiind că elu prea s'a luat după vorbele mai marilor oanei și n'a ținutu în de ajunsu sēmă de drapta causă a ocnarilor. Astfel comisarulu s'a depărtat, fără nici o ispravă; protocolulu, ce-lu luase în cauza această, l'a rupt, promițendu că va veni o altă comisiune. Ocnarii au totu așteptat, der vedindu, că comisiunea nu mai vine, în 28 Iunie n. au telegrafat de-a dreptul la ministrulu-președinte; totu-odată au hotărît, că decât până în 2 Iulie nu va veni comisiunea promisă, ocnarii voru trimite din sinul lor o nouă delegațiune la ministeriu. După

cum ni-se scrie, ocnarii sunt hotărâți de-a nu se mai lăsa odată cu capulu de risul și de batjocura acelor stăpâtori tirani și nedrepti, cari au amărit atătu de multă țilele țetilor muncitori, ducendu-i până la desperațiune.

—x—

Starea sēmănturilor. Din mai multe părți ale Ardealului primim știri, că în ura a timpului mai priincios din țilele din urmă, sēmănturile s'au îndreptat bineșor, așa că putem spera la un seceriș bun. Esecțiune facu părțile pustiite de versarea apelor, unde miseria e mare. Luorul la câmp s'a întârziat și scumpitu în totu loculu.

—x—

Direcțiunea revistei „Romänische Jahrbücher” face oinosu, că această revistă politică-literară, care, din cauza unor schimbări personale în sēnul redacțiunei, nu a pututu apărea de două luni, se va continua sub conducerea vehicului colaborator, a d-lui Petru Broșteanu, membru coresp. al Academiei române. Numerii pentru Iunie și Iulie a. c. se voru espeda peste câte-va țile.

—x—

Schimbare în redacțiune. D. Franciscu Stenner, redactorulu țiarului localu germanu, „Kronstädter Zeitung”, anuntă, că cu țiu de astăzi se retrage dela redacțiunea numitei foi, ce a condus'o dela 1889 încoue.

—x—

Bismarck e bolnav. Despre starea sănătății lui Bismarck șosesu erăși știri neliniștitoare. Bătrănu ex-cancelar germanu, după cum se telegrafiază din Hamburg, suferă de o bolă, care dă puține speranțe de-a fi delăturată.

—x—

Concertu. Musica orașului va da un concert în grădina hotelului „Pomul verde”, mâne sēra la 8 oare. Decă timpul va fi nefavorabil, concertulu se va da în sala hotelului „Europa”. Programulu este interesant și variat.

—x—

Programa concertului muzicii militare, ce se va da mâne sēra în hotelulu Nr. 1, este următoarea: 1) Sommer: „Frühlingsgruss” marș. 2) Rossini: Ouvertura la opera „Wilhelm Tell”. 3) Strauss: „Seid umschlungen Millionen”, vals. 4) Rossini: Cavatina, din opera: „Barbierul din Sevilla”. 5) Wagner: Intrarea țetilor în Walhalla, din drama musicală: „Das Rheingold”. 6) Beethoven: „Septet”. 7) Wetzschek: Poutpouriu „Wienerisch”, compus din 31 puncte caracteristice populare vieneșe. Comentarul se află în programele, ce se voru împărți cu ocaziunea concertului. 8) Czibulka: „Ungarisches Lied”. 9) Wiest: Poutpouriu: Cântece romănesci, culese din Bănat. 10) Meyerbeer: „Marșulu încoronării” din „Prophet”. Inceputulu la 8 oare sēra.

—x—

NECROLOGU. Silvia Lavinia Sasu, elevă în a VII-a cl. a institutului de călugărițe din Alba-Iulia, a rēposat la 30 Iunie n. o. în etate de 16 ani. O jălesce intristatulu tată Augustu Sasu, comptabil în Alba-Iulia, cu soția sa Leontina n. Boțianu, trei frați și patru surori. — Fă-i țărana ușor!

L i t e r a t u r ă.

A apărut în tipografia și în edițiunea noastră:

„Independența bisericăscă a Metropoliei române de Alba-Iulia”. Cercetare istorică-critică, despre relațiunile Bisericii române din Metropolia Albei-Iulie cu Biserica Romei, de Nic. Densușianu. Cuprinsulu broșurei este: Conciliile provinciale din 1872 și 1882. Manifestulu de Unire cu biserica Romei din 7 Oct. 1698. Textulu originalu român și traducțiunea latină falsă. Istoricul români despre Unirea bisericăscă cu Roma și folosele Unirei. — Broșura 8° mare, 44 pag., se află de vëndare la administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”. Prețulu unui esemplar 20 cr. (sau 50 de bani). Porto 3 cr., pentru România 15 bani.

Elu cu trebă, ori fără trebă alergia la oraș și sta cu săptămănil. Acasă lucrulu câmpului i sta 'n locu, er lucrurile din slujbă nu cu multu îi mergeau mai bine.

Când i se aduna multu lucru în cancelaria, atunci stringea clacă: dascali și studenți din apropiere îi aduceau lucrurile în rēndu câte pe unu timp oare-care. Cățu ținea claca, mănăcari, bețuri, sugări erau din greu, cari tote costă parale; — der ce n'ar face omulu numai să scape de necasuri și de necas domnulu notarășu totu nu scapă; mai marii îl înfruntau și pedepșiau pentru neimplinirea slujbei, omenii îl urau și-lu părau, că nu le face isprăvile, Jidanii și Armenii îl amenințau cu procesu pentru multele datorii, ce făcuse pe la ei.

Ajunsese bietulu omu într'unu cornu de capră. Mai marilor le făgădui marea cu sarea, numai să nu-lu facă de rușine și să-lu scotă din notărășie. Unii îi diceau: ce vedu ochii — crede inima. Deci își schimbă numele din Ioanu Lungu

în Hoszu Iános, vëndu casa unui jidanu pe bani mulți, cumpără alta mai slăbuță și mai indosită, pe bani puțin, ca să-i mai rămână și de „unsu osia”. Din moșiă vëndu delniță după delniță, până în urmă rămase cu cola moșiei golă, adevă nici nu golă, ci plină de nume streine.

Acum de cățu-va ani nici nu-i în Stejerișu, e la unu sat marginașu între dealuri. Din slujbă nu-i lipsitu, der nu hărnicia lui ilu mai ține, ci mai multă mila, ce o au omenii de omenia cătră nefericita lui familiă, lucrările le îndeplinesce unu harnicu scriitoru, ce ilu plătesce satulu.

Vedeți der, de ce amu țisu la început: unu norocosu nefericitu? Noroculu l'a păscutu pe omulu nostru de când e, der mintea, — mintea aceea fugea de elu ca draculu de tămăia, că nici elu nu-i da omenia de unu banu rău. Poporul dice: Mintea lui, Dămne, nu mi-o da mie!

I. P. Reteganulu.

Convocare.

Onorabili alegătorii români din cercul electoral *Bega S.-George* sunt puțiti la o adunare publică pe ziua de *24 Iunie a. c. st. v.* la 4 ore p. m. în ospătaria mare din Toraculă-mare.

Obiectele:

- 1) Deschiderea și constituirea adunării;
- 2) Alegerea unui delegat pentru conferința națională din 27 I. c. în Sibiu.
- 3) Eventuale propuneri.

Toraculă-mare, 17 Iunie 1893.

Iosif Secoșanu m. p. paroh. *V. Petrovič* m. p. paroh. *Nicolae Magda* m. p. paroh. *Nicolau Raichiciu* m. p. paroh. *Valeriu Ghilezanu* m. p. înșvător.

Calea spre înavuțire.

de I. Dariu.

3. Prudență, chibznință, cumință, socotolă. prevedere.

(Urmare)

Prudența ne sfătuesce mai de parte să nu descoperim altuia toate secretele, toate tainele inimii și ale gândirii noastre. Lumea e și-rătă și adese-orî ne ispitese sub chipul preținiei, să-i dăm pe față planurile noastre, ca apoi folosindu-se de ele, să ne facă rău. Asta o fac cu deosebire lingușitorii noștri. Ei în față te laudă, ér în dosu te-ară mânca, d'ar puté. Cum e vorba: *"In față te ling și'n dosu te frige"*. Astorfelu de ómenî nu-ți descoperi nici voința ta și nici planurile tale, ca să nu te căesci amarū mai târziu. Nu te mișca de laudele lingușitorilor și nu le băga în sémă. Vorbesce puțin cu ei și fii pururea cu ochii deschiși asupra curselor ce voescú a-ți întinde. Că ei nu te lingușesc de flori de cucu.

Nu lucra nici odată fără capu și nu face nici un pasu, până ce n'ai esaminatú séu cercetatú bine, că ce urmări póte avé acelú pasu, ce voesci a-lú face. Nu umbla pe drumuri necunoscute în nici o lucrare séu întreprindere a ta.

Omul prudentu pândesce vremea potrivită pentru orî-ce și scie trage folosú pipăitú din orî-ce, lucru fiá bunú, fiá rău. Niciu nu e în lume așa de rău, din care omul cu minte, sé nu póta scóte și ceva bunú, precumú nimicú nu e așa de bunú, fără a avé și par-tea rea.

În interesulú bine priceputú alú nostru se cade să judecămú bine timpulú, în care trăimú și loculú unde ne aflămú, ca să nu cădemú în greșeli păgubitóre pentru noi și sé nu dămú în contra cui-va. Odatá prinsú în cursa cui-va, dá și scapá; taie și fugi. Multămesce-te c'o pagubă mai mică, ca să nu urmeze alta mai mare.

În casu de neînțelegeri ivite între tine și altulú, séu de nedreptăți făcute tie de alții, nu-ți lua scăpare la judecări, că judecățile suntú păgubitóre. Mai bine caută a te împăca cu contrarulú téu chiar cu risiculú de a perde ceva din drepulú téu, decá vedí că alt-felú nu poți eși la cale cu elú. *O împăcuiure strémă, e tot-déuna mui bună de câtú o judecatá dreptă.* Credú că sciti cu toți páțania celorú doi frați dintr'o mamă, carí găsiseră o bucatá de cașu și neînțelegerú se între ei ca s'o împărță frășese, au mersú la cotoiu, ca să le împărță cașulú dreptú. Cotoiulú cu minte a ruptú cașulú în doué și o parte a pus'o într'unú talerú alú cumpenei, ér cealaltá parte în cealaltú talerú, dicéndú, că cumpena e, care împacă vrăjibile pe pământu

și înpotriva ei nu póte sé dicá nimení nici unú cuvéntu. Când vedeá cotoiulú, că într'o parte atárnă mai greu nițelú, lua josú cașulú și mușca odatá bine cu gura din elú. Acum atárna în cealaltá parte mai greu. Mușca și de aici și totú așa.

"Când ici, când colea greu
"Elú a mușcatú totú mereu
"Pân' cea lăsatú părțile micí.
"Atuncí le potriví bine
"Și le dete la pisici,
"Er' pisicii siliti furá
"Astú-feliu a sé multámí.
"Decá minte nu avurá,
"Cașulú singurí a 'mpărți."

Pisici suntú acei ómeni, carí se judecă pentru nimicuri, ér cotoiulú suntú advocatii și judecătorii lorú. Credú, că nu i se va pune nimeni în nasú aseménarea acésta, decá odatá este adevérată și plină de învătúră pentru oricare.

Totú așa potrivitá e și întem-plarea cu cei doi copii, carí găsira o nucă. Acum începú a se certa pentru ea, că acui sé fiá: a celui ce a vèdut'o mai întâiu, séu a celui ce a ridicat'o de josú? Neputéndu-se înțelege cerú sfatú dela unú copilú mai mare. Acesta ia nuca, o sparge și dá o găóce la unulú și alta la altulú, ér simburile ilú ține elú, pentru judecata ce le-a făcutú. Așa pășescú și cei ce-și bagá capulú în judecări. Și unii și alții rămânú cu cojile, cu hartiile cele multe, ér simburile, folosulú ilú i-au advocatii. *Cilibi Moisi* dice: "Ce dulce și scumpá e meseria advocatului, cá înaintea pledării bea unú paharú de apă rece și ia o mie de galbeni; noi bemú sumedenie de paharé de apă rece și încă le mai și plătimú." Totú elú dice, că suntú doué feluri de legi: doctorii de mediciná te pipáe la mână, ér doctorii de legi la pungá.

Trebue sé fiá omulú cu o prudentá înaltá și cu o virtute deosebitá, ca să póta scápa de stâncile, ce în totú minutulú se ivescú în calea vieții sale. Numai prudentá și virtutea potú fi cârmaciulú celú mai dibaciu, care sé-i ducá corabia vieții printre valurile lumii și sé o scape de stârmare ajungéndú în pace la limanú.

Tinerețele, mai alesú, lăstate în mijloculú unei lumí amăgitoare și stricate, suntú neconșténitú incunșurate de pagube, ce le cășunéză vicieniile altorú vârste mai înaintate. Omulú de ténérú sé se dedea a fi prudentú în tóte și înaintândú în vèrstá sé înainteze și în prudentá, ca așa mai lesne sé se scie feri de vicieniile și cursele altora.

Numele bunú contribue fórte multú la înaintarea omului în avere. Spre a-și puté omulú câștiga unú nume bunú, e de lipsá a pázi urmátórele regule de prudentá: 1) Cercetéză, decá bunulú după care te străduesci. póte în adevérú fi și spre binele téu séu nu, fiá acésta cu privire la dirigétorii, séu în afaceri, fiá la căsétoria ș. a. 2) Decá ai în vedere unú profitú ore-care, cercetéză decá ilú poți câștiga în adevérú séu nu, însé nici odatá sé nu dai vrabia din mână pentru dece de pe gardú. 3) Decá vedí, că e cu puțință ajungerea acelui câștigú, cautá mijlócele prin carí l'ai puté ajunge mai lesne și mai curéndú, cá ađi unú ou e mai bunú, decátú máne unú bou. Bate ferulú până-i caldú. Ce poți face ađi, nu lása pe mâne, cá fiá-care đi 'și are grentățile sale și mâne va trebui sé facá și cele rămase de ađi și

pe cele de mâne. Tóte la vremea și la rëndulú lorú. 4) Ca sé ajungemú la óre-carí câștiguri, ce le avemú dinaintea ochilorú, e de lipsá a ne câștiga și amicí totú mai mulți, ca cu ajutorulú acestora sé putemú înfránge pe dușmanii noștri. Spre a-ți puté însé câștiga amicí buní și credincioși e fórte greu și trebue multá înțelepciune, spre a-i puté proba, ca așa sé poți fi siguré de pretinia și ajutorulú lorú. Odatá câștigați câți-va amicí cautá și tu a fi lorú credinciosú, sincerú, binevoitorú și gata a le face și lorú serviții la casu de lipsá. În același timpú vei căuta și tu a-i apăra véda, cineá și averea prietinului téu, ca astfelú și elú sé le apere pe ale tale.

Păstrándú aceste regule vei ajunge la nume bunú între ómeni, care îți va fi totú-déuna de lipsá și de multú prețú în tóte lucrările și afacerile tale. Vei avé tot-déuna, ca unú lucrufántú, înaintea ta, ca numele bunú odatá câștigatú sé-lú și păstrezi, că pe câtú e de greu a-lú câștiga, pe atátú e de ușorú a-lú pierde. O vieță fără prihaná, curată ne asigúrá tot-déuna numele bunú. Perdemú însé numele bunú prin o vieță destránată, prin lene, prin nereglá și prin aceea, cá ne atingemú de numele celú bunú alú altuia. Decá ne greșescú alții cu ceva, sé căutámú de unde vine greșala? din réutate séu din neșciință? Cea din urmă sé iartá, a doua se răfuesce pe cale cinștitá.

Sé nu cređă nimení, că-și va câștiga reputația séu nume bunú prin o laudá deșartá a meritului séu, precumú nici prin altá meșteșugire. Lauda de sine pute. Laudá-te gurá, cá pumnii-ți curá. Ia-lú de pe mine, că-lú omorú, ș. a. Numai virtutea și iubirea de ordine îți câștigá numele bunú și te pune pe trépta ómenilorú buní și de ómenii.

(Va urma.)

ECONOMIA.

Ce necasuri mai vinú peste pomii?

(Urmare.)

Nu numai animalele stricăcióse și morburile bántue pomii, ci și alte multe neajunsuri, din carí unele le póte omulú delátura, ér altele numai celú a-totú-puternicú. Unú mare necasú face pomilorú:

1) Muschiulú, care este plantá micá parasitá și se înmulțese tare fórte, pe cója pomilorú, cu deosebire pe a celorú mai bétráni. Elú necájese tare pomii, de o parte cá se nutresce numai cu sunculú pomilorú, ér de altá parte cáci elú dá lácașu la multe insecte, carí tráescú acolo, se oué, își crescú puții, carí se urcă apoi și rodú frunđele și mugurii pomului, ba unele stándú în muschiú neconturbate, se vérá și în cója lemnului. Pe muschiú, ca pe o scará bună, se urcă la frunđele pomului multe soiuri de insecte, carí își au cuiburile în vecinătate, și rodú și rodú de rămânú pomii sérací de frunđe.

Muschiulú se desvóltá și spor-esce mai cu sémá la umbrá și umeđelá, unde nu este umblare de vèntu, cum și pe pomii, carí au pământú prea slabú. Decí, ca sé nu se desvólte muschiu, avemú de a planta pomii răriți, ca sé póta bine străbate lumina și aerulú printre ei, ér decá pământulú e prea slabú, ricáimú pe lângá pomú și-lú îmbunătățimú cu gunoiu bunú putredú.

La totú casulú muschiulú odatá incuibatú, trebue deláturatú de pe pomii, cá nu e celú lucru mare. La pomii tineri e destulú decá-i frecámú cu o periá asprá, muiată în leșiá, apoi spoirea cu cirú făcutú din lutú și uriná (pișáláu). Unú bunú mijlocú, care stírpesce chiar și răděcinuțele mușchiului și oule insectelorú, este spoirea trunchiului, (dupá ce l'amú rasú odatá) cu varú prospétú stinsú în sánge de vitá; acestú mijlocú scutesce pomii și de iepuri. Spoirea pomilorú sé se facá tótna în Octomvre, ér spálarea cu leșiá și frecarea cu periá sé se tacá după o ploie, în orî-ce timpú.

Pomii bétráni se curățá mai greu de muschiú, nici cá cade de pe ei muschiulú, decátú numai cu scórța cea mórtá cu totú, care nici nu este de ceva folosú, decátú cá scutesce multe insecte păgubitóre pomului. După o ploie, când scórța mórtá s'a muiată, ne punemú și tótá o rademú cu dosulú cosorului, orí cu răđușea cea de páne, dér sé nu rademú, orí vátémámú și cója cea sánătósá; apoi ungemú trupina cea rasá cu varú prospétú stinsú în sánge de vitá.

2) Bureții se ivescú mai cu sémá la pomii bétráni, ér la tineri numai de au unele rane nevindecate. Ei suntú fiți putrejunei și priescú mai bine ajutați de umeđelá. Spre a se stírpi bureții de pe pomii, avemú sé-i curățimú și apoi sé scurgemú dela ei apa cea prea multá.

3) Ruginá, ca și mușchii și bureții, este o plantá parasitá, dér multú mai, micá ca aceștia. Ea se ivesce pe suprafața cójei și atuncí ni-se pare ca și când cója ar fi presáratá cu unú felú de fainá roșieticá. Cója atacatá de ruginá trebue rasá și spálatá cu leșiá, séu spoitá cu varú subțire. Altú-cum ruginá puținá stricăciune face pomilorú.

4) *Bruma* și *gerulú* suntú nisce plăgi atátu pentru pomii, câtú și pentru alte plante cultivate, carí aducú pe bieții cultivátorii aprópe de desperare. Bruma și trecerile repeđi dela caldurá la frigú și dela frigú la caldurá strică pomilorú mai multú chiar, decátú gerulú celú mai mare și mai îndelungatú. Cáci nu iérna degerá pomii, ci mai cu sémá primá-vérá, când după o đi caldá, seniná, urmézá o nópte frigurosá cu brumá asemenea tótna când dá gerulú până nu încétá circulația sunculú.

Eu credú, că mie-mi perirá atátú potopi de altoi tineri de unú anú, nu astá-iérná, de gerulú celú lungú și mare, ci acum în primá-vérá, cu vremile ceste schimbatóre cáci în câte-va rënduri urmará câte 2—4 đile fortunóse și geróse chiar cu înghețári, după sèptemáni calduțe, secețose și vèntóse; atuncí mi-orú fi degeratú, și adecá cei curățiti în primá-vérá desú de timpuriu, altoii de acu-i anulú.

De multe-orí vedemú degerati pomii tineri dela vèrfú până josú la răděciná, așa degerarú și ai mei. Mai espúși degerarei suntú pomii cu máduá mare: nucii, persecii, caisii, cu deosebire cei tineri. Într'o iérná, suntú cam 8 ani de atuncí, degerase tóte crengile de unú anú ale unui nucú ténérú, aflátorú la noi în curte. Primá-vérá a trebuitú sé le taiú de pe crengile cele gróse, câte le ajunseú; câte nu le ajunseú — cá era nuculú înaltú de vre-o 5 metri— se uscará și căđurá. În estú anú o páții totú așa, chiar acelú nucú, sosise Rosalile, și încă nu înverđise.

Mai espuși gerului sunt pomii cultivați într'un pământ umered și cei bolnavicioși, decâtu cei puternici, cultivați la locu mai svētatū; diu asta causă nici nu-i de alesu pentru pomētū locurile ce ținū apă mai multū timpū.

Omulū cercă a scuti pomii și în contra acestorū plāgi, ce-i potū ajunge, adecă în contra gerului și a brumei; așa vedemū pe unii omeni infășurându-și din tōmnă pomii mai tineri și mai gingași, cum suntū piersecii, caisii, migdalii, nucii ș. a. cu paie, rogojinī și altele, ēr în giurulū rădēcinelorū așternū plēvā, tārnomētā, trunđișū, pozderii de cânepā, paie etc.

Pomii pitici, pe carī i-ar periclita bruma și înghețulū pe timpulū in florirei, ii scutimū așa, cā-i învălimū peste nōpte cu rogojinī, orī chiar cu cārpe. Dēcā totuși i-au atinsū gerulū, e destulū, dēcā în diminēța urmātōre ii stropimū cu apă rece, care scōte gheața din ei. Mai bine este, dēcā se amănā timpulū in florirei, cum amū mai amintitū și mai susū, adunāndū în giurulū trupinei pomilorū ierna și de cătrā primā-vernā grāmeđi cătū de mari de nea; aceea, cu deosebire, dēcā din tōmnā a fostū imprāsciatā printre pomī plēvā, orī tārnomētā, face ca pomii sē deee multū mai tārđiu, adecă colo după ce au cam trecutū vremile cele gerose.

(Va urma.)

Pescii.

II. PĀSTRAVUL. Pe când crapului ii place în apele calde cu fundulū noroiosū, pe atunci pāstravulū iubescē numai apele reci, limpedi și curgētōre de munte cu fundulū petrosū, unde petrece elū mai cu sēmā pe sub petrile mari și pe sub rădēcinele arborilorū și tufișurilorū.

Pāstravulū e unū pesce fōrte iute, simțitorū și voiosū; elū se strācorā până în isvōrele cele mai mici, unde 'și cautā nutremētulū, care constā mai cu sēmā din insecte, pesci mici, erburī și rădēcini.

Pāstravulū se prāsece și elū din ouē (icre), pe carī le punū muerusele de marginea rirurilorū, unde bate sōrele; acolo se clocescū de căldură timpū cam de trei sēptēmāni și iesū nisce pescuți mici, carī suntū asemenea celorū mari. O muerușcā pōte sē ouē în mai multe rēnduri dela 200—400 de ouē, carī apoi se rodescū de cătrā bārbātuși, în modulū arātātū la crapī.

Pāstravulū pōte cresce până la o jumētate metru lungime și unū chilogramū de greutate; elū pōte trāi până la 20 anī. Colōrea lui e verde-galbinā cu puncte roșii pe trupū. Suntū și pāstravi de mare, carī au colōre verđuiā și crescū mai mari ca cei de pe la noi.

Pāstravii se prindū mai cu sēmā pentru carnea lorū albā, delicatā și fōrte gustōsā; ei se mănāncā sēu prōspeți sēu inmurați. Prin-sulū lorū se face cu zāblauē (saci) mai mici, sēu nōptea cu focū, fiindū-cā atunci umblā în cărduri mari în susū și în josū prin riruri.

III. ŢIPARULŪ. Acesta sēmēnā fōrte tare cu șerpīi, nu numai la capū, ci și la trupū. Pielea lui e fōrte luciā, din care causā odatā își scapā din mână. Carnea lui încă e albā, grasā și fōrte hrānitōre.

Ţiparii suntū și ei mai de multe feluri: unii, carī trāescū mai cu sēmā prin lacuri și bălți și nu se facū prea mari; alții, carī trāescū

prin apele curgētōre și se potū face până la unū metru de lungi. și ērā-și suntū unii, carī trāescū în mare și se facū fōrte mari, cu mustāți lungi. Despre aceștia din urmă povestescū corābierii, cā se adunā une-orī în cărduri mari și amenintā corābiile de pe mare.

Ţiparii se nutrescū cu vermi, insecte și alte sēmēnte de prin țermurii apelorū, ērā prinși în sticle se nutrescū cu mălaiu mēruntū și sfărmituri de pāne. Unii omeni ținū țiparii în sticle anume pentru prevestirea timpului, fiindū-cā ei, când se apropie schimbarea timpului, sarū din ele.

În privința prāsirei țiparilorū, naturaliștii suntū de douē păreri: unii susținū, cā ei se prāsescū ca și ceialalți pesci din ouē (icre), carī se clocescū de căldura sōrelui; alții susținū, cā ouēle lorū esū clocite din trupū și de-odată cu eșirea acelorā se nascū nisce pescuți mici. Fiā cum va fi, destulū cā și ei suntū fōrte roditori, de-ore-ce s'a adevēritū, cā o muerușcā pōte sē ouē dela 6—8 milione de ouē într-o vērā.

Ţiparii suntū nisce pesci fōrte iuți, dēr și fricoși totū-odată; ei điuā stau mai cu sēmā ascunși pe fundulū lacurilorū și numai nōptea se tragū la țermurii bălțilorū, unde își cautā nutremētulū. Cumcā țiparii nōptea umblā mai tare, pōte cerca orī și cine, punēndu-i în nisce sticle numai pe jumētate umplute cu apă, diminēța 'i va afla pe toți afarā din ele. Ei se fierbū, sēu se frigū de vii, când suntū mai mērunți, de-orece după ce morū, carnea lorū se amārește.

ȘTIUCA se deosebește de ceialalți pesci, prin gura ei lungā-rētā, care sēmēnā cu cioculū rațelorū, în care are fōrte mulți dinți ascuțiți și încārligați îndērētū. Trupulū ei e lātārețū și are cincī aripī de de-suptū la fōle, una pe spinare și o cōdā. Colōrea ei pe spinare e verde-cenușie, ērā pe fōle albā-galbinā.

Știucele se ținū de pescii răpitori, fiindū-cā ele răpescū și mănāncā alți pesci mai mici, brōsce, pui de rațe sēlbatice, șōreci, insecte și mortāciuni, ce le găsecū prin ape; ele trāescū mai cu sēmā în apele mai mari curgētōre.

Știucele se prāsescū din ouē (icre), ca și ceialalți pesci, pe carī le punū în țermurii apelorū mai calde, unde apoi de căldura sōrelui se clocescū. Când se împārechēzā, carnea lorū e mōle și nu e bunā de māncare.

O știucā pōte sē ouē căte-va milione de ouē într'o vērā; până la alū cincilea anū ea cresce fōrte încetū, ērā de aci încolo pōte cresce mai repede. Dēcā știuca pōte scāpa de pescari, sēu alți dușmanī, ea pōte sē trāescā o sutā de anī. La vērsta acēsta ea pōte sē ajungā o lungime de trei metri și la o greutate de 20—30 chilograme.

Afarā de aceștia patru soiuri de pesci, numite până aici, se mai aflā prin apele nōstre: scobarī, carī au multā asēmēnare cu crapīi, numai suntū ceva mai lungāreți ca aceștia; *mrene*, carī au nisce mustāți la gurā și suntū lungārețe ca știucele; *somni*, carī au căte patru mustāți mai lungi la gurā și unū capū grosū, ērā trupulū cătrā cōdā subțire și lātārețū. Somnulū, afarā de osulū spinării, nu mai are și alte oșe mai mērunte, ca ceialalți pesci, de aceea elū se ține de pescii sgārcioși (cartalaginoși).

În unele grādine mai mari și frumoșe (parcuri) de prin orașele mai însēmuate, se ținū prin lacuri

totū felulū de pesci, carī ca și animalele sēlbatice, servescū pentru privirea și desfētarea omenilorū curioși de asemenea vedenii. Pentru plugarii noștri, e de ajunsū și numai atātā, ca sē cunōscā măcarū acelea animale, pasēri, amfibii, pesci și insecte, pe carī le vede aprōpe în tōte đilele și potū sē le aducā folosū sēu stricāciune, după cum e și firea lorū: blāndā, sēu sēlbaticā.

I. Georgescu.

MULTE ȘI DE TOATE.

Jefuitū în trenū.

O hoție îndrāsnēțā s'a întēmplatū pe linia feratā Moscova-Petersburg. Într'unū vagonū de cl. I se suise unū bārbatū și o femeē. Ei nu se cunoseau. Bārbatulū se chiāma Milanoff și era unū mare fabricantū de spiritū din Moscova. Pe drumū s'a datū la vorbā cu femeia, care era tēnērā și frumōsā. Ea era îmbrăcatā în doliu și đicea, cā jlesce pe bārbatulū mortū acumū căte-va lunī.

Ei s'au împrietinitū, femeia violēnā zimbea, ēr Milanoff îi făcea curte în continū. Elū a scosū după a douā stație din gēmantanū diferite māvōari și au începutū sē mānānce și sē bea.

Dupā māncare conversația a devenitū totū mai iutimā și femeia a oferitū bogatului adoratorū o țigarā. Ea și-a aprinsū alta. Milanoff fumā cu pōftā. Dupā ce o terminā a fostū cuprinsū de unū somnū adēncū și nu s'a deșteptatū de cătā la o garā aprōpe de Petersburg.

Se frēcā la ochi și se uitā în tōte părțile. Frumōsa lui tovarāșā nicāiri.

Se cautā prin busunare. Cē-orniculū de aurū și portofoliulū cu 20.000 fr. dispāruse. Acumū înțelesese elū cu ce scopū i s'a oferitū țigara aceea, care era cu opiu.

Unde mai pui, cā dāduse conductorulū 200 fr., ca sē nu mai vie la el în cupeu.

Femeia, care nu era de cătā o hōțā îndrāsnēțā s'a scoboritū pe furișū cine scie la ce stație.

Mica Regină.

Despre mica regină Wilhelmina din Ţerile-de-josū, unū điarū din Berlinū istorisescē urmātōrele anecdote nostime:

Cānd principesa Wilhelmina (acum în vīrstā de 13 anī) a fostū proclamatā la 1888 de regiūā, nu mai voia sē audā cu nici unū prețū numele de: „Medrouw“, pe care i-lū dēduserā numai de dragū, mumā-sa și rudele.

De la data acēsta încōce mica reginā nu putea fi pedepsitā sēu dojenitā de cătū numai de mamā-sa. Afarā de aceea educația și lecțiile deveniserā mai grele, tocmai din pricinā, cā era vorba despre o reginā.

Într'o đii regina primise ordinulū prea înaltū sē se culce mai de vreme; ea s'a supărātū rēu, dēr s'a dusū. Mai tārđiu, pe cāndū mamā-sa a intrātū în odaē, ea sē vadā ce-i mai face fetița și dēcā în adevērū s'a culcatū, a auđit'o đicēndū de sub plapomā:

— Vedeți, cā în patū zace supărātā regina Ţerilor-de-josū!

Altā datā ea bātuse la ușā mamei sale, regina regentā.

— Cine e acolo? strigā acēsta din odaia sa de lucru.

— Regina Ţerilor-de-josū!

Nici unū răspunsū!

Mititica bate a douā orā.

— Cine e acolo?

— Principesa Orania.

Nici unū răspunsū!

Ea bate a treia orā.

— Cine e acolo?

— Fetița mamei....

— Cu asta'mi place sē vorbesedū đise, regina regentā și'și îmbrāșișā cu dragoste fata.

Leulū și Elefantulū.

Colivia leilorū tineri într'o menagerie

fiindū lāsātā deschisā, unulū dintre aceste animale a eșitū afarā și a începutū eș se plimbe prin odāile și prin sālile stabilitementului, spre marea spaimā a paznicilorū.

Aceștia s'au nēcājitū fōrte multū ca s'elū alunge în direcția coliviei, dēr n'au pututū, ba încă au infuriātū pe leu, care își sbārlișe cōma și începuse sē-și arete colți.

Într'unū momentū datū miculū leu sarepe o balustradā și făcēndū o sārītūrā mare, peste capetele paznicilorū, cōđū în capulū unui elefantū, care pri-vea liniștitū ca unū filosofū la scena acēsta.

Elefantulū cuminte se minuna în gāndulū lui cum unū leu micū se pune împotrivā și sperie pe atātāia omeni. Dēr cānd leulū i-a sārītū în capū, și-a eșitū și elū din răbdārī.

Asta-i prea prea, domnule leu! și-o fi đisū elefantulū și întinđēndū trompa a luatū pe leușorū și l'a pusū la pāmētū, apoi a pusū unū piciorū peste elū.

Firesce, cā elefantulū, totū cuminte n'a apāsātū greu, căci l'ar fi omoritū într'o clipā. Dēr l'a ținutū în poziția acēsta aprōpe inābușitū, până au venitū paznicii, carī cu ajutorulū uorū frānghii au ridicatū piciorulū elefantului și au scosū pe leu din primejdiā.

Și credeți, cā leușorulū și-a mai sbirlitū cōma? De locū. Elū s'a dusū frumūșelū cu cōda între piciorē și s'a bāgatū de bunā-voia în coliviā.

Inșelatū de unū musicantū.

Unū điarū din Budapesta scrie urmātōrele:

Într'una din đilele trecute, locuitorulū Iosif Huszar face cunoscințā într'unū birtū cu unū individū numitū Antonū Lebeda. Ei au începutū sē bea la olaltā și din vorbā în vorbā Lebeda spune nou-lui sēu prietenū, cā elū cunōsce unū domnū, care se ocupā cu fabricarea de bani falși de hārtie. Pe lângā aceea îlū asigurā falsificatorulū cā își vinde banii fōrte estiuū.

— Pentru o sutā de hārtii de căte 1 florinū — đice Lebeda — elū dā bucurosū 300 de hārtii falsificate.

— Dēcā-i așa — đise Huszar, care voia sē se îmbogățescā repede — haide la elū.

— Bine, ađi pe la órele 4 p. m. iați bani, vino totū aici și după aceea vomē merge sē ne întâlnimū cu domnulū ace'a. Dute și adu bani.

Huszar s'a dusū acasā, de unde a luatū 300 de florini și apoi s'a dusū la ora indicatā la birtulū acela, s'a întâlnitū cu Lebeda și amēndoi au pornitū spre bārācile spitalului, unde s'au întâlnitū cu domnulū acela.

Acesta arātā căte-va bilete falsificate pe carī Huszar le-a aflatū perfectū de bine reușite. Strāinulū pārea măgulitū și veselū vēđēndū cā 'i se recunōsce falsificarea.

Huszar scōte cei 300 de florini și'și dā. În momentulū înș cānd aștepta sē primēscā banii falsificați, sare dintr'o ascundētōre unū agentū secretū (celū pu-ținū așa credea Huszar) apucā pe strāinū de gulerū și strigāndū în același timpū:

— În sfirētitū te-am prinsū, falsificatorulū îndrāsnēțū, ce ești! haide repede la poliție!

Huszar, veselū, cā n'a fostū înhāțatū și elū a apucat' o la fugā împreunā cu prietinelū sēu Lebeda. Ei s'au despārțitū într'o stradā.

A douā đii înș Huszar a începutū sē hānuescū, cā a fostū victima unei hoții îndrāsnēțe și s'a dusū de a denunțatū lucrulū poliției. Acolo i s'au arātātū tōte fotografiile și spre marea lui mirare vede, cā strāinulū cu bancnotele false nu era alt-cine-va de cătū musicantulū vestitū Kisker, care în órele libere se deghiza și împreunā cu căpł-va agentī ai lui trāgea în chipulū acesta pe sfōrā pe omeni. Chiar și presupusulū poliștistū era unū tovarāșū.

Din cercetarea făcutā s'a doveditū, cā Kisker e unū falsificatorū istețū ș

banconotele fabricate de elu suntu forte bine reusite.

Acum elu cantu din viora la arestu, er Huszar a ramas pacalitu cum se cade. Catu despre Lebeda - acesta a disparutu si nu i sa mai datu de urma pana acum.

„ALBINA“ institutu de creditu si de economii Filiala Brasov.

Conspectulu operatiunilor de cassa in luna lui Iunie 1893.

Intrate:

Table with columns for item name and amount. Includes items like Numararu ou 1 Iunie 1893 fl. 7562 91, Depuneru spre fructificare 101067.19, etc.

Esitate:

Table with columns for item name and amount. Includes items like Depuneru spre fructificare fl. 113027 09, Cambii escomptate 62016.50, etc.

V. Bologa m. p. N. P. Petrescu m. p. dirigentu. adjunctu.

V. Uvegesu m. p. comptabilu.

Calendarul septemanei are 30 zile. Table with columns for date, day of week, and names of saints or events.

Cursul la bursa din Viena.

Din 30 Iunie 1893.

Table of exchange rates for various currencies and commodities like gold, silver, and wheat.

Cursul pietei Brasov.

Din 1 Iulie 1893.

Table of market prices for various goods like Banonote rom. Cump., Argintu roman., etc.

Bursa de marfuri din Budapesta din 28 Maiu n. 1893.

Table of commodity prices from the Budapest market, including grain and oil prices.

Table of commodity prices from the Bucharest market, including various oils and grains.

Bursa din Bucuresci

din 29 Iunie n. 1893.

Table of exchange rates and commodity prices from the Bucharest market.

Tergutu de rimatori din Steinbruch. La 26 Iunie n. starea rimatorilor a fostu de 190,564 capete...

ingrasati de unu anu dela - cr. pana la - cr., ingrasati cu cucuruzu dela - cr. pana la - cr. Cantariti la gara cu 4 - cr. pana la - cr., ingrasati cu ghinda dela.

Cursulu losurilor private din 28 Iunie n. 1893.

Table of private exchange rates for various locations like Basilica, Creditu, Clary 40 fl. m. c., etc.

Dr. Sterie N. Ciurcu Viena, IX Pelikangasse 10.

Cabinetu de consultatiune cu celebritatile medicale si cu specialistii dela facultatea de medicina din Viena.

Consultatiuni si prin corespondenta.

Proprietaru: Dr. Aurel Muresianu. Redactoru responsabilu: Gregoriu Maloru

Nr. 7907 - 1893.

Escritere de concurs!

La oficiulu localu forestieralu orasenescu este de a se ocupa pe viaa postulu unui protoforestier, eventualminte acela alu unui forestier de revier respective acela alu unui adjunct.

Venitele protoforestierulu suntu:

- Salariu fl. 1200.-
Banu de locuinta 200.-
Pausalu de drumu si diete 200.-
si 56 metri lemne de fagu.

Pe langa documentarea calificatiunii prescise de § 6 alu art. de lege XXXI din 1879 au de a si ascerne reflectanti atestatul de botezu, mai de parte unu testimoniu physicalu asupra sanatatei, testimoniu de moralitate si totu-de-odatu se documenteze, cumca cunoscu cele trei limbi ale patriei i. e. limba germana, maghiara si romana.

Pentru postulu de protoforestieru are se se documenteze totu-de-odatu o praxa de sine statatoare de 7 ani;

Petiitiunile instruite in amintitulu modu au de a se ascerne pana in 31 Iulie a. c. sub-sorisulu magistratu.

Brasovu 17 Iunie 1893.

2-2. Magistratul orasenescu.

Nr. 16581 - 1892.

PUBLICATIUNE.

Predanduse pe temeiul premersei reviziunii din partea oficiulu orasenescu de cladiri noulu loc pentru inpuocat dela polele „Stejerisulu mare“ in folosinta garnisonei din loc si incepanduse totu-de-odatu exercitiile de inpuocat pe acest loc, se vede sub sorisulu magistrat necesitat, desu de altcum din partea militară sau luat deja masurile preventive de asiguranta pentru scutirea imprejurimeii loculu pentru inpuocat cu ocaziunea fiecruu exercitiu de inpuocat, de a interzice publiculu cu totu calcarea costelor stejerisulu mare, cari limiteza cu cam-pul Christianulu, precum si oalcoarea nemijlocitei imprejurimi, a acestui loc.

Se interzice deocri fiecruu, pe langa eventuala arestare si pedepsire polițiană, de a oalca aceste parti de paduri, fara consideratiune, decă se tinu seu nu eseroiții de inpuocat. Are se se urmeze neconditiionatu indrumariloru si dispozitiuniloru organeloru orasenescu forestierale si polițiane precum si pazeloru militare puse, facenduse publiculu in specialu atentu, cumca tinerea fia-cariu eseroiții de inpuocat se avisaza prin arborarea unui steagu roșu pe verfulu stejerisulu mare.

Parintii, dirigenti școlari și profesorii și invetatori, precum și maeștri de meserii, mai departe toti acei, ai caroru indivizi subordinați din motivulu neunoscerii acestei publicatiuni prin calcarea „stejerisulu mare“ forte ușoru și potu periolita viaa, se reaceoă, ca in interesulu copiiloru, eleviloru lorū și in genere in interesulu tinerimeii neesperte, se propage publicarea acestoru dispozitiuni polițiane de siguranta, dispunendū după posibilitate interdicerea oalcoarei „stejerisulu mare și imprejurimeii sale.

Brasovu, in 13 Decemvre 1893.

7,6-6 Magistratul orasenescu.

Advertisement for ALBINA credit institution, featuring the name in large letters and details about services like Giro-Conto and Cheque-Conto.

Large advertisement for ALBINA credit institution, detailing interest rates (4 1/2%), loan terms, and contact information for the Brașov branch.

2. **Ganz seid. bedruckte Foulards 85 kr.** bis fl. 3.65 p. Met. (ca 450 versch. Disposit) — sowie **schwarze, weisse und farbige** Seidenstoffe von 45 fr. bis fl. 11.65 per Meter — glatt, gestreift, farrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.), porto- und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. und Postkarten 5 fr. Porto nach der Schweiz. **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (K. u. K. Hofliefer.) **Zürich.**

Frații Simai

aducă la cunoștință on. publică, că din cauza reparației localului de până acum, marfurile le vîndă provisoriu în prăvălia din **Tîrgu-grăului Nr. 5.**
148,4—6.

De vîndare

o Grădină de pome pe livadia poștei.

Informații la administrația „G. Tr.“
171,1—2

Neapărat de lipsă pentru fiecare familie este **Caféua-Malz a lui Kathreiner Kneipp** cu gustu de cafea bône

Acésta este avantajos că pôte înlocui caféna amestecată cu cichorie oferîndu o cafea hrănitoare și gustosă, un escelent surrogat la cafea. De recomandat pentru femei, copii și bolnavi. Păđiți-ve de imitația.

Se află în totu locul. 28—52, 1/2 Kilo 25 cr.

Se caută unu pictorū

Pentru zugrăvirea tēplei (frontarului) dela altarul bisericei române gr. or. **din Vlădeni** în Comitatul Făgărașului.

A se adresa la subscrisulū în **Vlădeni** (Per Brassó).

Pentru comitetul parochialū

IACOBŪ ZORCA.
paroch gr. or.

153 3—3.

Marea Descoperire a Veacului

ELIXIRUL GODINEAU este singurul leac (fără nici o primejdie) în contra **Neputinței.** Vindecarea anemicilor, a Sleților, etc.

INTINERIREA ȘI PRELUNGIREA VIETEI

Administrația **ELIXIRULUI GODINEAU** la **PARIS, 7, r. Saint-Lazare.**
BROȘURĂ GRATUITĂ TRIMEASĂ FRANCO DUPĂ CERERE

Se găsește **ELIXIRUL GODINEAU** și la **BUCUREȘTI, la Hie ZAMFIRESCU, droghist;**
la **JASI, la D.D. Frați KONYA, farmaciști.**

„ARDELEANA,”

institutu de creditu și de economii pe acții în Orăștie.

Avisu.

Institutu de creditu și de economii

„ARDELEANA”

societate pe acții în Orăștie (Szászváros). Piața mare Nr. 2 și 4 în casele proprii.

Primesce depuneri spre fructificare sub următoarele condițiuni:

- Depuneri făcute la a căroru ridicare nu se cere abdicere, cu 5%;
- Depuneri făcute cu condițiune de a se anunța ridicarea lor, cu 5 1/2% și
- Depuneri făcute pe timpū mai îndelungatū de către Biserici, școle, corporațiini culturale, ori cu altu scopū de binefacere, cu 6%.

Depuneri, ridicări seu anunțări se potū efeptai și prin poșta.

Orăștie, 1 Aprilie 1893.

99 5—*

Direcțiunea.

Dintre tôte hărțile pentru țigarete este recunoscută de cea mai bună hărția de țigarete veritabilă franțuzescă

„Le Gloria”

fabricațiunea d-lorū
JOSIFŪ BARDOU & FILS în
PERPIGNAN—PARIS.

60 medalii de aurū, 16 diplome de onore mari, 20 diplome „Hors Concours”.

„Le Gloria” este hărția, care în fineță și bunătate întrece tôte celelalte hărții de cigarete ce există.

„Le Gloria” este numai atunci veritabilă, decă fiă-care cărțicică poartă firma IOSIFU BARDOU & FILS.

„Le Gloria” se efectuează cu marginele netede seu crestate (perforate.)

„Le Gloria” se efectuează și ca tuburū și adecă într'o calitate neintrecută de fină.

„Le Gloria” este de căpătatū în Brașovū la tôte marchetăniile și băcăniile en-gros, precum și la fiă-care debitantū mai bunū de tutunū.

52—22

Precauțiune la cumpărarea de

ZACHERLIN.

Se află de vîndare în Brașovū:

La Domni I. L. et A. Hesshaimer, Heinrich Zinz. Dimitrie Eremios nepotii, Emilu Por, Karl Irk, Franz Kelemen farmacistu. Julius Müller, Carol Schuster farmacistu, Teutsch et Tartler, N. Grădinar, Eduard Kugler farmacistu, Carol Töpfer, Jul. Hornung farmacistu, Heinrich G. Obert, Emilu Jekelius farmacistu, Victoru Roth farmacistu, Heinrich Wagner, Karl Harth, Ioanu Dușoiu et Fiu.

In Făgărașū:

La Domni Richard Klein farmacistu, M. A. Gräser, I. Iarosch Heinrich Schul, B. Rehner.

In Cinculū mare:

La D-nul Iosifū Hammer.

In Cohalmū:

La Domni Ernst Wolff, Sam. Nagelschmidts Erben.

In Șercaia:

La D-nul I. Schnell.

In Zărnesti:

La D-nul Aurel Cuceanu farmacistu.

Mai departe se află „Zacherlin” de vîndare pretutindenea, unde suntū placate espuse.

Mușteriu: Nu'mi trebuie astfel de prafū pentru insecte, căci am cerutū Zacherlin! Cu totu dreptulū este lăudatū acésta specialitate ca celū mai bunū mijlocū în contra insectelorū de totū soiulū și pentru aceea eu cumpertū numai: **1 sticlă sigilatā** cu numele „Zacherl”.

8—*

Nr. 1102—1893.

PUBLICAȚIUNE.

Scaunulū orfanalū orășnescū din Brașovū ca oficiu pentru rēmasuri aduce prin acésta la cunoștința publică, că în 12 Iulie 1893 st. n. la 9 ore a. m. se vinde cu licitație publică în loculul scaunului orfanalū orășnescū Nr. 16 sub buciunū case le rēmese după Georg Tites și anume 1 Casa diu Scheiu strada furcōiei Nr. 22 sub Nr. top. 2398. 2399 și 2400, cunoscută cu numele birtulū la rață.

2. Casa din Scheiu strada furcōiei Nr. 20 sub Nr. top. 2381—2381 și

3. Casa din Brașo-vechi strada lungă Nr. 47 sub Nr. top. 60—61 cu numele birtulū la butoiasu de aurū.

Condițiile se potū afla în localulū oficiului în orele obișnuite.

Brașovū 20 Iunie 1893.

Scaunulū orfanalū orășnescū.

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Suntū a se adresa subscrisei administrațiunii. În casulū publicării unui anunțiu mai mult de odată se face scădemētū, care cresce cu cătū publicarea se face mai de multe-ori.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.”